

CONCLUZII

În perspectiva istorică a întregii situații din țara noastră, între cele două războaie, și la lumina doctrinei și țelurilor stabilite de Corneliu Zelea Codreanu acum șase decenii, se pot trage următoarele concluzii pentru timpurile de azi:

1. Rostul bătrânilor supraviețuitori ai timpului Legiunii Căpitanului este *numai și numai* acela de a prezenta generațiilor de astăzi o imagine fidelă și obiectivă a caracterului și frumuseții apostolatului și sacrificiului, în serviciul României creștine, a atâtor elemente strălucite, ieșite din poporul nostru.

Încercările și improvizarile de a forma noi grupuri sau partide, cu veleități de succes, sunt demoralizatoare și produc numai confuzie atât printre legionari cât și mai cu seamă în spiritul tineretului acestei țări. Ca atare ele sunt nocive, deci inadmisibile.

Este de altfel cu totul ireal să ne gândim la o reproducere în ziua de astăzi, după o jumătate de secol, a organizării Mișcării Legionare de atunci. Și nici nu este rolul celor care se simt legați de Mișcarea Legionară să reediteze o structură a ceea ce a fost atunci. Problemele sunt altele, situațiile altele și trăim într-altă epocă. Ele sunt deci exclusiv de resortul generațiilor tinere de astăzi și de mâine.

2. Comportarea lui Horia Sima în Mișcarea Legionară și în guvernul din ultimele luni ale anului 1940 a fost dezastruoasă, atât pentru țară, cât și pentru bunul renume al Mișcării. Sima a generat astfel situația dramatică, întrutotul nemeritată, dar inevitabilă, în care sunt puși astăzi cei care, cu perfectă bună credință, au urmat *în numele*

Mișcării Legionare directive pe care nu le știau, ca fiind contrare legilor, doctrinei și voinței Căpitanului.

Mulți dintre cei încă în viață au trecut prin lungi și cumplite suferințe. Mă înclin cu respect în fața soartei nemeritate care le-a fost hărăzită, dar nu pot să nu spun că, ajunși acum la maturitate, dacă nu la senectute, și puși în fața adevărului pe care nu din vina lor îl ignorau, au obligația față de Mișcarea Legionară, de țara românească și de propria lor conștiință de a lua act de acest adevăr, oricât de dureros ar fi, și de a trage cu curaj concluzia care se cuvine.

În definitiv, dincolo de oricari considerente și pentru totdeauna, singurul criteriu de analiză a situațiilor ce se pot succeda în timp, poate fi numai Căpitanul. Dispozițiile și învățămintele lui sunt singurul ghid prin prisma căruia să judecăm toate. El a fost și a rămas singurul conducător, nu ales de noi, ci trimis nouă de Dumnezeu.

Mărturisesc că aș fi fericit să am condeiul unei persoane care, dintr-un exces de modestie, nu ține să fie menționată în cadrul acestor „concluzii“ ale cărții mele, pentru a scrie că *Mișcarea Legionară nu poate fi înțeleasă și analizată doar pe linie orizontală, umană, ci numai prin coordonatele ei firești, divino-umane, ea fiind în mod faptic o Legiune terestră a Arhanghelului Mihail. Într-o convorbire avută cu Gheorghe Furdui, Căpitanul a spus: „Mișcarea noastră este expresia politică a ortodoxiei“. Desigur, nu a ortodoxiei ca instituție sau confesiune, ci a dreptmăritoarei credințe ortodoxe trăite, în care oamenii sunt una în Hristos, sfințiți prin acceptarea Crucii, realizând ecumenicitatea (sobornicitatea), fiind unul pentru toți și toți pentru unul. În timpul Căpitanului Mișcarea a cunoscut această realitate deosebită, fiind pregătită pentru un apostolat creștin. Chiar dacă pentru foarte scurt timp, totuși ea s-a ridicat până la această trăire. Dar nu toți legionarii au avut timp să crească, din punct de vedere spiritual la nivelul Căpitanului sau al elitei legionare. Rămași singuri, unitatea a avut de suferit.*

Această carte este o datorie a vieții mele. O carte de istorie. Ca autor asum, cum se cuvine, răspunderea integralității textului dar nu-mi atribui paternitatea tuturor relatărilor și descrierilor prezentate. Exprim, în cele ce urmează, mulțumiri și recunoștința celor care au contribuit, direct sau indirect, la realizarea cărții.

MULȚUMIRI și RECUNOȘTINȚĂ se cuvin

Camarazilor: Dumitru BANEĂ, Chirion BÂNDA, Nicolae BUJIN, Erast CĂLINESCU, Corneliu COMANIȚĂ, Dumitru FUNDA, Ștefan GEORGESCU, Marcel GHINEA (inițiatorul acestui volum), Dumitru GROZA, Costache HORODNICEANU, Ștefan ILIESCU, Petre INDRIEȘ, Aurel IONESCU, Nicolae ITUL, Filon LAURIC, Victor LEAHUL, Nicolae MIOC, Pr. Dumitru POPA, Ion POPA, Ștefan PREDESCU, Caranfil SPÂNACHE, Tiberiu ȘIMULESCU, Ion ȘTEFLEA, Viorel TĂNASE, Octavian TOMUȚĂ, Nae TUDORICĂ, Laurian ȚĂLNARIU, Petru ȚOCU, Constantin VASILIU, Gheorghe VLAD, Gheorghe VOICU, Ion ZEANA.

Doamnelor: Sofia BATALI-BĂRBULESCU, Ancuța BÂNDA, Madeleine GORNEA, Yvonne IGIROȘANU-BERIGAN, Xenia MĂMĂLIGĂ, Thérèse MIRON, Anca NECULȚE, Lucia POPȘOR, Viorica SCUTARU, Maria VĂLIMĂREANU.

Lui **Cătălin ZELEA-CODREANU** pentru valoroasele sale „Amintiri de familie“.

Lui **Horia COSMOVICI**, pentru frățiasca încurajare și mărturiile inedite cu care m-a ajutat la prezentarea corectă a adevărului.

Copiiilor mei, CORNELIU și SANDA (Alice Ruxandra) pentru imensa lor dragoste și înțelegere.

Lui **Adrian GUTUESCU**, providențial ajutor frățesc al străduințe lor mele. Mulțumiri care în mod firesc se răsfrâng și asupra soției sale.

Familiei BÂRSAN, cadru familial, adevărat dar al Domnului pentru un singuratic.

Prietenului Victor BÂRSAN, („avocat fără de arginți“ * - al cauzei transnistrene și al dramei lui Ilie Ilașcu), care cu competență, talent și dăruire de sine a dat acestei cărți forma, structura și prezentarea care o situează la un nivel superior celui inițial prevăzut.

Profesorului Nicolae ILIESCU, minunată întâlnire pe aceeași linie de acțiune, gândire și credință, și care cu sfat și colaborare m-a ajutat la complectarea și finalizarea acestei cărți.

Grupului de foști elevi din redacția revistei „Decembrie“, care încă din anul 1991 mi-au deschis calea spre tineretul român: **Marius BÂRSAN**, **Adina CHILIM**, **Ion COSMOVICI**, **Cristi JOANTĂ**, **Ileana NETOIU**, **Dan SUCIU**.

Lui **Marian MUNTEANU**, care, împreună cu cei din jurul lui, m-a pus în contact cu tineretul din „Generația din Piața Universității“, contribuind astfel la geneza și progresul acțiunii mele. El a fost primul care, după 1989, a dat o analiză completă și exactă a doctrinei Mișcării Legionare.

Părintelui Ioan GOIA, pentru însuflețirea cu care m-a ajutat, procurându-mi documente esențiale.

Doctorului Jean STROE, pentru o bogată și revelatoare documentație.

*„Last but not least“ ** , tuturor tinerilor care, punându-mi felurite întrebări, au provocat și implicit au sugerat acest RĂSPUNS.*

Părintelui Prof. Ioan NEGRUȚIU, cu deosebit respect, pentru încurajarea și binecuvântările sale.

Domnului **Ion PAPUC**, pentru ceea ce, dincolo de latura profesională, a pus din plin la realizarea acestei cărți.

Karina KNAPEK, a participat cu iscusință profesională la documentarea cu imagini a volumului de față.

Marius BÂRSAN și **Ileana TOMA** mi-au dat un prețios ajutor la corectarea textelor. Ca și **Eugen** și **Manuela LEAHU**.

Încă un gând și o datorie a autorului

Prietenul din Franța, cu care am făcut și am finalizat prima versiune (nepublicată) a acestei cărți,

Prietenul din România, cu care am făcut a doua versiune (de asemenea nepublicată) a aceleiași cărți și

Prietenul de peste Ocean, care cu sfat și colaborare m-a ajutat să aduc la îndeplinire această versiune definitivă;

(Dumitru BACU, Victor BÂRSAN, Nicolae ILIESCU)

toți trei mi-au fost nu numai de mare ajutor, dar au *participat* – fiecare după natura și în măsura intervențiilor respective – *la însuși rolul meu de autor* al cărții. Am ținut și am socotit de datoria mea să menționez aici acest lucru și să le exprim recunoștința mea.

Fie-mi îngăduit să exprim și respectuoasa recunoștință pe care o datorez membrilor familiei **ZELEA CODREANU** pentru încre-derea, încurajarea și neprețuitele informații cu care m-au ajutat.

UN GÂND DE PIOASĂ ADUCERE AMINTE

pentru cei care m-au încurajat și ajutat într-un moment sau altul la alcătuirea celor două volume, dar au trecut la Cele Veșnice înainte de încheierea lor:

Dumitru **GROZA**

Victor APOSTOLESCU	Mihai MOTA
Emil BRÂNZEI	Ion PANTAZI
Nicolae CARANICA	Anastasia POPESCU
Petre GHEORGHEONI	Stelian STĂNICEL
Ion GORNEA	Dumitru STĂNILOAE
Nicolae HORODNICEANU	Vera TOTU
Ștefan LOGIGAN	Constantin UNTARU
Coriolan MATEI	George USCĂTESCU
Traian MIRON	Petre VĂLIMĂREANU
Elena MITITELU	Elena ZELEA-CODREANU

Ioan CUȘA (1925-1981), a adormit întru Domnul înainte de începerea acțiunii a cărei ultimă concretizare este această carte. I-am resimțit lipsa în decursul evenimentelor survenite după decesul lui prematur. Era un personaj excepțional. Poet, cu formație li terară, a reușit să creeze, din nimic, una din cele mai moderne și mai bine înzestrate imprimerii din acel timp, sursă de multiple binefaceri pe tărâmul exilului românesc: destui compatrioți îi datorează așezarea tihnită a lor și a familiilor lor. Biserica Ortodoxă Română din Paris a rămas văduvită de cel mai darnic binefăcător al ei din această jumătate de secol și de glasul de neuitat cu care rostea Apostolul la Sfânta Liturghie, dar și de cel care, cu energia lui și cu multiplele lui contacte umane, a contribuit la strângerea comunității pentru a face zid de apărare împotriva încercărilor Ambasadei Române de a pune stăpânire pe ea. Aceste încercări s-au manifestat sub diverse forme: procese și chiar comandouri încercând să ocupe biserica cu forța. A fost și o încercare de a ne convinge prin vizita Mitropolitului Nicolae Corneanu însoțit de Bartolomeu Valeriu Anania, actualul Episcop al Clujului. Încercare nereușită.

Legionar de prima linie, Ioan Cușa a participat la toate manifestările Consiliului Conducător al Mișcării Legionare după demiterea lui Horia Sima.

Biserică Vădană, frați vădani, lume vădană. Unde ne ești, Ioane?

Cuvânt de încheiere

Iubite cititor,

Autorul ține să mărturisească, în încheiere, că nu i-a fost ușor să reia și să redea tot ceea ce e scris în această carte. Atunci însă când a ales ca motto cuvintele din **Faptele Apostolilor**, pe care Sfântul Petru le-a pronunțat în fața Sinedriului iudaic, a știut că nu putea face decât ceea ce a făcut.

Prin aceasta, însă, el nu a crezut, în nici un caz, că și-ar putea aroga dreptul la o comparație cu Sfântul lui Hristos. Motto pe care l-ai citit la începutul cărții l-a simțit nu numai ca un imbold pentru lucrul pe care trebuia el să-l facă, dar și ca o necesitate pentru cititor. Pentru ca cititorul să ia seama și să dorească să cunoască, nepărtinitor, dorințele, idealurile și martiriul unui imens număr de oameni, din toate straturile țării noastre, în serviciul dreptății naționale și creștine.

L-a mai ghidat în strădania sa și dorința unui elev de liceu, așa cum a fost exprimată inițial în Revista „Decembrie“ și pusă și la începutul cărții precedente acesteia: „Din Luptele Tineretului Român, 1919-1939“, publicată în 1993:

Sfârșitul secolului XX găsește poporul român într-o stare de dezbinare fără egal, într-o stare de sărăcie materială, dar mai ales morală. Iar primul lucru ce trebuie făcut pentru a ieși din această situație este aflarea adevărului, indiferent care este.

(...)

Avem nevoie de adevăr pentru a afla cât de adânc ne-am înfundat în noroiul istoriei. Avem nevoie de adevăr pentru a ști cine ne-a omorât bunicii, ne-a mutilat părinții și ne-a ucis prietenii. Avem nevoie de adevăr, căci numai știind adevărul, vom putea ști ce trebuie să facem pentru a salva ce mai este de salvat. Avem nevoie de adevăr și nu de liniște.

*Un elev de liceu
(Dan Suciș)*
București, 1991

Cu aceste rânduri, iubite cititor, de aci înainte, răspunderea pentru destinul neamului nostru e numai a ta.

ULTIMA ORĂ

(După încheierea manuscrisului)

Cotidianul bucureștean „Ziua“ din 15 septembrie 1996 publică, în prima pagină, textul următor, care încadrează chipul lui Corneliu Zelea Codreanu:

„Biserica Ortodoxă Română a exclus un sfânt din calendar de teama legionarilor.

Pe 13 septembrie, de Sfântul Mucenic Corneliu Sutașul și de ziua lui Corneliu Zelea Codreanu, foștii membri și simpatizanți ai Legiunii se strâng la slujbele bisericilor românești.

Creștinii ortodocși îl sărbătoresc la 13 septembrie pe Sfântul Mucenic Corneliu Sutașul, cel dintâi roman care s-a creștinat. El era comandantul a o sută de soldați romani care s-au convertit la religia creștină pe vremea împăratului Tiberiu (14-37 d. Hr.) și a fost botezat chiar de Sfântul Apostol Petru, căruia i-a fost slujitor întru propovăduirea *religiei noi*. În calendarele creștin-ortodoxe pe 1996, tipărite de Episcopiile Romanului, Galațiului, Clujului și Sucevei, nu mai apar în dreptul zilei de 13 septembrie decât *Înnoirea Bisericii Învierii de la Ierusalim* și *Sf. Cuv. Ioan de la Prislop*. Doar în calendarul tipărit de **Mitropolia** Iașului s-a mai păstrat sărbătoarea acestui sfânt important (cf. pag. 104).

Bătrânii legionari sunt convinși că scoaterea Sfântului Mucenic Corneliu Sutașul din calendar este o lucrătură prin care se încearcă eliminarea unui prilej de întâlnire a foștilor membri și simpatizanți ai Legiunii Arhanghelul Mihail. Legionarii marchează această zi prin participarea la slujbe religioase în mai toate bisericile țării.

Căpitanul Legiunii, Corneliu Zelea Codreanu, s-a născut pe 13 septembrie 1899, de unde probabil i-au dat și părinții acest nume.“